

הזרוע והלחיים פרק עשירי חולין קלא.

עין משפט נר מצוה

א [מיי] פ"ו מהלכות
משנת הלכה ז':
בזו ב מיי פ"ד מהל'
במרים ה' י"ד
ו"פ"א מהל' במרות ה' ג'
סמו עשין קמב ר"א
טו"ש"ע י"ד ס"י ס"א סעף
ז' ו"כ"י ש"ו סעף ו':
בזו ג מיי פ"ט מהל'
במרים ה' מ טו"ש"ע
י"ד ס"י ס"א סעף כג':
ז' ד מיי פ"א מהלכות
מתנת עמיס ה' ז':
י"ח ג מיי פ"ס הלכה ח:
ו מיי פ"ס ה' י':

שיטה מקובצת

א] בטבלייהו חייב דכמי
שהורמו דמיין ועוד י"ל
דאחו לידיה בטבלייהו
וקסבר מתנות שלא הורמו
כמי שהורמו דמיין הלכך
אם אכלן אחר הרמה חייב
שכבר זכה בהן הכהן ואם
קודם הרמה פטור דגזירת
הכתוב דאין לו בהן אלא
משעת הרמה ואילך עד
שהוברר חלק של כהן
ומיהו אחר הרמה אהניא
הא דאחא לידיה שובה
בהן הכהן וממנו הוא.
הרא"ש ז"ל:

דאחו לידיה בטבלייהו וקסבר האי תנא מתנות שלא הורמו כמי שהורמו דמיין. ומשעת הרמה ואילך היינו ממי אלו לידיה אפילו בטבלייהו וא"ת אמאי לא משני דפשטא דברייתא דקמני פטור מן התשלומין היינו דאחו ליד כהן בטבלייהו וקסבר האי תנא מתנות שלא הורמו לאו כמי שהורמו דמיין ומש"ה פטור דאין לו לכהן אלא משעת הרמה ומש"ה הוה יחא טפי דהוי לשון הרמה דוקא וי"ל דלי הוה מוקי לה הכי אז לא היה חידוש הדיוק כלל הא משעת הרמה ואילך משלם דהא פשיטא דמשלם כיון דאחו ליד כהן והורמו אצל השמא עיקר הברייתא משמענו דמזיק מתנות כהונה או שאכלן פטור ודוקא קמ"ל דע"ג דאחו לידיה א] בטבלייהו חייב דכמי שהורמו דמיין:

שאני התם דקא משתרי ליה. דבמקום זה הניח לו המלך שאר ממון ואם תאמר מתנות כהונה כשאלם משתרי ליה שבמקום זה לא אכל דבר אחר ואמאי פטור וי"ל דלא דמי לאנסו בית המלך גרנו דמחמיהו לני לקח משלו אצל חבולו אפשר דלא משתרי ליה שהיה ממענה:

הכי גרסי' בפ"י ר"ח שבעה נכסי בהן. ולא חשיב הכא כל כ"ד מתנות כהונה דחשיב לקמן בפירקין (דף קג:) דלא חשיב הכא אלא הנך דאסורים לורים וס' ממון כהן והא משום דטבלי דעמו לתרומה כדאמר לקמן (קל"ג:) אע"ג דלית הלכתא הכי היינו דלא הוי כחולב טבליס אצל מ"מ איסורא איכא לאכול מבהמה שלא הורמה מתנותיה ח"ג לא חשיב אלא מידי דבר אכילה והא דלא חשיב בכור משום דלמטה לאו בר אכילה הוא שצריך שחמיהו לאו בר אכילה הוא המתחלק בתוך הבית. דוקא נקט המתחלק בתוך הבית דשני דיני מעשר הם אחד מתחלק תוך הבית ואחד מתחלק בתוך הגרנות כדמשמע בפ"ג דנדרים (דף ק"ד:) ואותו המתחלק תוך הגרנות אין לבעלים צו טובת הנאה אלא צמות המתחלק בתוך הבית ובספרי מפרש להו מקראי כחז אחד אומר מקצה שלש שנים מוציא את כל מעשר כחולבין והמתן אלמא צריך להניחו בגורן וצאין עניים וטולין אותו וכחז אחד אומר כי תכלה לעשר וגו' ומתן ללוי וגו' אלמא בתוך הבית מתחלקו מדכתיב ו] והמתן הא כיצד עד הפסח שהוא זמן גשמים ואם מניחו בתוך נפסד מתחלקו בתוך ביתו וזה מעשר עני המתחלק בתוך

הבית מכאן ואילך שהוא ימי הקצו מניחו בתוך גרנות ועניים צאים וטולין אותו: י"ש בו טובת הנאה לבעלים. נראה דדבר שיש בו טובת הנאה לבעלים אפילו צא עני ולקחו מוציאין מידו ודבר שאין בו טובת הנאה לבעלים לקחו עני מוציאין מידו ומינהו אם לא לקחו וצא עני ושאלו ממנו אם יראה לא יתן לו דקרי ליה לעיל ממון שאין לו תובעין ואם היה צריך ליתנו לתובעו א"כ הוי יש לו תובעין: גמ"ר אחרין אחרין מו"ת. והע"ג דלשטריכו למכבז ולא הוי מופנה גלוי מילתא בעלמא הוא דכמו שיש צוה אחרין פאה ח"ג יש צוה אחרין פאה ולא וצא עני נמי מדכתיב שכהה בלשון אחרין ש"מ לגי"מ אתא וצ"ע למה לא גמרינן בג"מ דלשטריכו דלחיי פרת צוית כמו בכרם ונהי דלענין עוללות לא אפשר למילך צאילן דלא שייך צוה אחיו עוללות כל שאין לו לא כתף ולא נטף:

כגון

דאחו לידיה. דכהן: בטבלייהו. שהופקד הטבל אללו: כמי שהורמו דמיין. וזהו דהם מן ההפקד שהרי קדם. ל"א שמסר לו את הטבל לזכות בתרומה שבו: אם חבולו. שהיה חייב לו דבר קלוב ממון: חייב לעשר. ממוקם אחר וליתן לכהן שהרי הוא כמוכר: ואם חבולו. בהפקד ועל חנם פטור מלעשר. קמני מיהת אם חבולו חייב לעשר אלמא יש לו תובעין דלי לאו דינא הוא שיטלם לו על כרחו ממי חייב מלוה איכא לא לא פש גביה מידי: שאני הפס דקא משתרי ליה. התם לאו דהוה צדיקין תמן צה אלא חייבא בעלמא כשאר חייבי מעשרות ומייבא ודאי איכא עליה דהא משתרי ליה כלומר משתכר הוא צה שהרי היה צריך לפטור מעשר: ח"ל לטבח: מוכר לו בני מעשה. בני מעשה של פרה זו: והיו בהן מהנות. הקצה: נוסף. לוקח זה לכהן: ואין. המוכר מנכה לו ללוקח מן הדמים שהרי היה יודע הלוקח שהמתנות שם וזה לא מוכר לו הקצה: לקח הימנו במשקל. הליטרא כך וכן וסקל לו הקצה: נוסף. לו לוקח לכהן ששרי הגזל אללו וצריך להשיב: והטבח ינכה לו מן הדמים. על כרחו שמכר דבר שאינו שלו: ואמאי. נותן לכהן ליהוי כמזיק כו': פשעה נכסי קפ"ג. לא ידעתי היכן שנייה ובספריים אינה כתובה שזוה ומולא ח"ט"ו מתנות כהונה שכולן נכסי כהן לעשות בהן כל צרכיו התרומה ותרומת מעשר ותרומת מעשר של דמאי והחלה והבכורים ורשית הגז ומתנות של חולין ושל קדשים והקרן והחומש של גזל הגר וזהו אחוזה וזרה חרמים וזכור בעל מוס ופדיון הבן ופדיון פטור חמור ונראה צעני שכולן שונים צה וחשיב תרומה ותרומת מעשר והדמאי ותלה כחלף דכולהו תרומה נינהו וזכור ופדיון הבן ופדיון פטור חמור כחלף וקרן וחומש דגזל הגר וכולהו הנך מתנה לכהן הן ולקמן בפירקין (דף קג:) חשיב כל כ"ד מתנות כהונה. הגזל את הגר ושבע לו ומת הגר ואח"כ הוה ונשבעי לסקר דאמר רחמנא ואם אין ליש גזול גו"י וכי יש לך אדם בישראל שאין לו גזולאם אלא זהו גר אומר ואין לו יורשין וכתיב האשם המושב לה' לכהן ונתיב צפרק הגזל צ"ק (דף ק"ג) האשם זה קרן המושב זה חומש דגבי נשבע לסקר צפקדון או גזול כתיב צה חומש צין בגזל חבירו צפרשת ויקרא ו] צין בגזל הגר צפרשת שא"ס: למה אמרו. למאי הלכתא: וס"מ. אע"פ שאינו לאכילה ולא לדברט שיצא ליד אכילה. ולצי

במגמם למאי תנייה הואיל ותנא דאפי' מסתפא. כשהיו התיוקות מוליכין הזרוע והלחיים והקצה לכהן חוטפים מידיהם: לא מסתפיה. לא דכשהוא שוחט את בהמתו אין אנו כופין אותו לתת מתנות לכהן אחר: אלא מיהתק גמי חטוף. בתמיה: ורבי מאי דעתיה דאמר לא מסתפיה דלא שקלינן מיניה דמשמע שהיינו יכולין לכופו לכך ונמנעין אנו: אי איקרו עס לסקול מיניה. דהא מאת העם מאת וצוית הוצח כתיב (דברים יח) ואי לא איקרו עס רחמנא פטריה ומאי טיבותא עבדינן גבייהו: מספקא ליה. לרז ומשום ספיקא פטור ליה דהמוציא מחבירו עליו הראיה: לפא שמעפא. דרז דמספקא ליה: ד' (מקדש עניים. הנהוגת בכרם ואלו הן: הפרט והעוללות. דכתיב ויקרא יח) וכרמך לא תעולל ופרט כרמך לא תלקט ובגמ' פאה (פ"ו מ"ד) מפורש אחיו היא עוללות כל שאין לה לא כתף ולא נטף: והשכחה

הייב לעשר. עליה. דהוי כמוכר (גיטין ס"ד). נותנין. לוקח, לכהן. ואין הטבח מנכה לו כלום, לפי שלא מוכר לו את המתנות מסתמא (לקמן ק"ח) וכע"ז ב"ק קס"ו. לקח הימנו במשקל. דהשתא ודאי זבין ליה (לקמן ס"ט) ומנכה לו מן הדמים. משמטתה וזו ההיטת צממתותיהם והדין על הטבח (ס"ט) באנפרות. הפסד (ס"ט).

גליון הש"ס

גמ' א' איקרו עם. ע"י שנוטות דף י' ע"ג מוס' ד"ה כולן:

מוסף רש"י

הייב לעשר. עליה. דהוי כמוכר (גיטין ס"ד). נותנין. לוקח, לכהן. ואין הטבח מנכה לו כלום, לפי שלא מוכר לו את המתנות מסתמא (לקמן ק"ח) וכע"ז ב"ק קס"ו. לקח הימנו במשקל. דהשתא ודאי זבין ליה (לקמן ס"ט) ומנכה לו מן הדמים. משמטתה וזו ההיטת צממתותיהם והדין על הטבח (ס"ט) באנפרות. הפסד (ס"ט).

הייב לעשר. עליה. דהוי כמוכר (גיטין ס"ד). נותנין. לוקח, לכהן. ואין הטבח מנכה לו כלום, לפי שלא מוכר לו את המתנות מסתמא (לקמן ק"ח) וכע"ז ב"ק קס"ו. לקח הימנו במשקל. דהשתא ודאי זבין ליה (לקמן ס"ט) ומנכה לו מן הדמים. משמטתה וזו ההיטת צממתותיהם והדין על הטבח (ס"ט) באנפרות. הפסד (ס"ט).

הייב לעשר. עליה. דהוי כמוכר (גיטין ס"ד). נותנין. לוקח, לכהן. ואין הטבח מנכה לו כלום, לפי שלא מוכר לו את המתנות מסתמא (לקמן ק"ח) וכע"ז ב"ק קס"ו. לקח הימנו במשקל. דהשתא ודאי זבין ליה (לקמן ס"ט) ומנכה לו מן הדמים. משמטתה וזו ההיטת צממתותיהם והדין על הטבח (ס"ט) באנפרות. הפסד (ס"ט).